

**HANDELSVOORWAARDEN
VOOR DE BOOMKWEKERIJ IN NEDERLAND
(HBN 2020)**

Royal Anthos
Koninklijke Handelsbond voor Boomkwekerij- en Bolproducten
Postbus 170
2180 AD HILLEGOM
telefoon: 0252 - 535080 telefax: 0252- 535088

LTO Nederland, Vakgroep bomen, vaste planten en zomerbloemen,
Bezuidenhoutseweg 105
2594 AC DEN HAAG
telefoon: 070 – 3382700
telefax: 070 - 3382710

Raad voor de Boomkwekerij
Postbus 170
2180 AD HILLEGOM
telefoon: 0252 - 535080 telefax: 0252- 535088

Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij
Mw. mr. M.A.V. Hoogerduyn
Postbus 144
2270 AC VOORBURG
telefoon: 070 – 4273215; telefax: 070 - 4273156
hoogerduyn@senzadvocaten.nl

Boskoops Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij
Italiëlaan 3
2391 PS Hazerswoude-dorp
Telefoon: 06-25314568

Hoofdstuk I Definities

Artikel 1

Hoofdstuk II Algemeen

Artikel 2 Toepasselijkheidverklaring

Artikel 3

Artikel 4

Artikel 5

Hoofdstuk III Offertes

Artikel 6

Hoofdstuk IV Overeenkomst

Artikel 7

Hoofdstuk V Prijzen

Artikel 8

Hoofdstuk VI Aflevering

Artikel 9

Artikel 9.1 Aflevering per partij

Artikel 9.2 Aflevering per verpakkingseenheid

Artikel 9.3 Aflevering in bossen

Artikel 9.4 Fust

Artikel 9.5 Etiketten

Artikel 9.6 Transport

Artikel 10

Artikel 10.1 Berichten van afroep

Artikel 10.2 Termijnen van afroep en aflevering

Artikel 10.3 Najaars- en voorjaarslevering

Artikel 10.4 Niet-tijdige afroep

Artikel 10.5 Wijze van verzending en afleveringstijdstip

Artikel 10.6 Verhinderung tot aflevering

Artikel 10.7 Geschatte partijen

Hoofdstuk VII Kwaliteitseisen en –normen

Artikel 11

Artikel 11.5 Maten

Artikel 11.6 Kluitplanten

Artikel 11.7 Ontbladeren

Artikel 11.8 Aanvulgrond

Hoofdstuk VIII Risico

Artikel 12

Hoofdstuk IX Betaling

Artikel 13

Hoofdstuk X Aansprakelijkheid

Artikel 14

Artikel 15

Artikel 16

Hoofdstuk XI Reclame

Artikel 17 Reclames wegens verborgen gebreken

Artikel 18 Reclames wegens gebreken die niet als verborgen gebreken worden aangemerkt

Hoofdstuk XII Annulering

Artikel 19

Hoofdstuk XIII Geschillen

Artikel 20

Hoofdstuk XIV Slotbepalingen

Artikel 21

Reglement van het Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij

HANDELSVOORWAARDEN VOOR DE BOOMKWEKERIJ IN NEDERLAND (HBN 2020)

Deze Handelsvoorwaarden voor de Boomkwekerij in Nederland zijn vastgesteld door Royal Anthos, de Koninklijke Handelsbond voor Boomkwekerij- en Bolproducten te Hillegom en LTO Nederland, vakgroep bomen, vaste planten en zomerbloemen, gevestigd te Den Haag, gezamenlijk verenigd in de Raad voor de Boomkwekerij.

HOOFDSTUK I : DEFINITIES

Artikel 1

In deze handelsvoorwaarden wordt verstaan onder:

- a. **Boomkwekerijproducten** of planten: houtige gewassen, geleverd in hun geheel of als entrijzen, ongewortelde stekken of oculerogen, materiaal afkomstig van weefselkweek, alsmede vaste planten en waterplanten, alles in levende staat;
- b. **Greenport Boskoop**: het grondgebied van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven, Boskoop, Reeuwijk, Rijnwoude (Benthuizen en Hazerswoude), Waddinxveen en Zoeterwoude;
- c. **Raad voor de Boomkwekerij**: de stichting waarin Anthos en LTO Nederland vakgroep bomen, vaste planten en zomerbloemen samenwerken;
- d. **Kwaliteitsnormenboek**: een boek dat door de Commissie Kwaliteitsnormen van de Raad voor de Boomkwekerij wordt vastgesteld en waar omschrijvingen worden gegeven van de kwaliteitsnormen waaraan boomkwekerijproducten moeten voldoen;
- e. **De Stichting Hulpmaterialen**: de door de Raad voor de Boomkwekerij aangewezen stichting, die tot taak heeft regels te stellen waaraan materialen, emballage e.d., die in de boomkwekerij gebruikt worden, moeten voldoen;
- f. **Plantnaam**, zijnde de officieel internationaal erkende benaming, volgens de 'Naamlijst van Houtige gewassen' en de 'Naamlijst van vaste planten', beide uitgegeven door Naktuinbouw;
- g. **Artikel**: plantnaam met kwaliteits- en maataanduiding;
- h. **Versgepot**: planten die niet minimaal een groeiseizoen in pot hebben gestaan;
- i. **Verborgen gebrek**: Een gebrek dat redelijkerwijs door de koper eerst ontdekt kan worden na afloop van de voor niet verborgen gebreken geldende reclametermijn;
- j. **Werkdag**: elke dag van de week, niet zijnde een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag;
- k. **Meermalig fust**: fust dat door de aard van de verpakking meermalig gebruikt kan worden, zoals logokisten, palletboxen en palletbodems;

- L. **Eenmalig fust:** fust dat door de aard van de verpakking slechts eenmalig gebruikt kan worden, zoals Deense dozen, plastic trays en plastic zakken;
- m. **CC-karren:** officieel gelabelde karren die door de Poolorganisatie Container Centralen Benelux BV. in omloop zijn gebracht.

HOOFDSTUK II: ALGEMEEN

Artikel 2 Toepasselijkheidverklaring

1. Deze voorwaarden gelden voor alle in Nederland gesloten overeenkomsten waarop ze van toepassing zijn verklaard en die de teelt en handel in boomkwekerijproducten betreffen;
2. Indien koopovereenkomsten, waarvan een koopbriefje/orderbevestiging is gemaakt, bedingen bevat welke inhouden een afwijking of terzijdestelling van de in deze voorwaarden voorkomende bepalingen, zullen deze bedingen als niet-overeengekomen en van onwaarde worden aangemerkt, tenzij deze afwijkende bedingen op de voorzijde van alle exemplaren van het koopbriefje/orderbevestiging uitdrukkelijk zijn gesteld.
3. Deze handelsvoorwaarden zijn gedeponereerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage. Voor of bij het sluiten van een overeenkomst stelt de verkoper deze voorwaarden beschikbaar aan de koper op diens verzoek.
4. Bij geschillen is het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij bevoegd om een bindende uitspraak te doen. Bij geschillen tussen koper en verkoper die beiden in de regio Greenport Boskoop gevestigd zijn, wordt eerst het Boskoops Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij gevraagd uitspraak te doen.

Artikel 3

Indien deze handelsvoorwaarden van toepassing zijn, gelden deze in hun geheel, of dat deel waarvan door beide partijen niet schriftelijk wordt afgeweken.

Artikel 4

De in deze handelsvoorwaarden omschreven bijzondere voorwaarden voor de regio Greenport Boskoop zijn alleen van toepassing, indien koper en verkoper beiden in deze regio zijn gevestigd.

Artikel 5

Indien planten door weefselkweek (TC) vermeerderd zijn, binnen gekweekt zijn, of als 'versgepot' verkocht worden, dient dit in offertes, orderbevestigingen, koopbriefjes, facturen, catalogi e.d. vermeld te worden. Tenzij anders gemeld heeft het product minimaal een volledig groeiseizoen in pot gestaan.

HOOFDSTUK III: OFFERTES

Artikel 6

1. Offertes bevatten de bepaling, dat de te sluiten overeenkomst onder deze handelsvoorwaarden wordt aangegaan en zijn vrijblijvend, tenzij anders wordt aangegeven.

2. Een onherroepelijke offerte (een zogenaamde optie) houdt in, dat een partij voor een aspirant-koper zal worden gereserveerd. In dit geval wordt een datum vastgesteld, waarop uiterlijk de aspirant-koper aan de aanbieder zijn beslissing kenbaar moet maken. Wordt geen datum vastgesteld, dan geldt een termijn van drie werkdagen, gerekend vanaf de dag, waarop de aspirant-koper de offerte met de reserveringen heeft ontvangen. Wordt hierop door de aspirant-koper niet gereageerd dan wordt de offerte als ingetrokken beschouwd.
3. Monsters moeten voorzien zijn van de naam van de afzender met een duidelijke omschrijving van het artikel (plantnaam, kwaliteit en maat). Monsters dienen zodanig genomen te worden dat deze representatief zijn voor de gehele aangeboden partij. Tenzij anders overeengekomen worden de monsters gratis door de verkopende partij aangeboden

HOOFDSTUK IV: OVEREENKOMST

Artikel 7

1. Koopovereenkomsten worden bij voorkeur schriftelijk vastgelegd of schriftelijk bevestigd.
2. Koopovereenkomsten moeten bij voorkeur de volgende gegevens bevatten:
  - a. datum van de overeenkomst;
  - b. naam en adres van koper;
  - c. naam en bij voorkeur adres van verkoper;
  - d. vermelding dat deze handelsvoorwaarden van toepassing zijn;
  - e. aantal van het te leveren product;
  - f. een duidelijke omschrijving van het te leveren product (plantnaam, kwaliteit en maat;
  - g. Indien bekend: het land van bestemming en de fytosanitaire eisen van dat land;
  - h. prijs, inclusief keuringskosten, kosten plantenpaspoort, eventuele licentiekosten (kwekersrecht, merkenrecht) en indien van toepassing of afdracht van licentiekosten heeft plaatsgevonden;
  - i. de betalingsconditie;
  - j. de wijze van aflevering en transport;
  - k. de wijze van levering (directe levering of levering op afroep). Indien op afroep gekocht wordt, dient bij voorkeur vermeld te worden of het een voor- of najaarslevering is. Indien vermelding hiervan niet mogelijk is, dient de verkoper met de mogelijkheid van voorjaarslevering rekening te houden;
  - l. dat levering in jute gaas gewenst is;
  - m. In geval van een geschil is het Nederlands of Boskoops Scheidsgerecht bevoegd om daar een uitspraak in te doen;
  - n. De herkomst van plantmateriaal indien dat niet van Nederlandse herkomst is.

HOOFDSTUK V: PRIJZEN

Artikel 8

1. Alle kosten, die vóór het afleveren van de planten gemaakt zijn, maken onderdeel uit van de prijs, uitgezonderd de BTW en de niet voorziene inspectiekosten.

2. De kosten van etiketten, gaaslappen, draadkorven, pot of container, zijn in de prijs inbegrepen. Indien de koper de planten zonder etiket wenst te ontvangen, dient dit op het koopbriefje/ orderbevestiging en op het bericht van afroep te worden vermeld.
3. Bij de aflevering van de verkochte planten, met eigen vervoer door de verkoper, dient voldoende, gelijkwaardig, meermalig fust (zoals aanbevolen door de Stichting Hulpmaterialen) op een goed bereikbare plaats bij de koper aanwezig te zijn, en dient omruiling plaats te vinden, tenzij anders overeengekomen. Indien de koper planten bij de verkoper zelf ophaalt of laat ophalen is eveneens omruiling van toepassing, tenzij anders overeengekomen. Indien door overmacht niet kan worden omgeruild, wordt dit fust in rekening gebracht, conform de verrekenprijzen die zijn vastgesteld door de Stichting Hulpmaterialen.
4. Indien de verkoper de planten laat afleveren door een transportbedrijf, worden de kosten van meermalig fust in rekening gebracht conform de verrekenprijzen, vastgesteld door de Stichting Hulpmaterialen. In geval van retourzendingen door een transportbedrijf heeft de koper het recht om het meermalig fust dat niet in nieuwstaat verkeert op kosten van de verkoper te retourneren.
5. Onverminderd het bepaalde in lid 4, heeft de koper het recht om gelijkwaardig meermalig fust te retourneren. Bij retournering door een transportbedrijf, worden, voordat de levering plaatsvindt, tussen koper en verkoper nadere afspraken gemaakt over de kosten van retournering en de termijn waarbinnen retournering dient plaats te vinden. Het geretoureerde fust dient vergezeld te zijn van een bon waarop het aantal stuks en een omschrijving van het fust staan.
6. Indien bij afroep eenmalig fust wordt bedongen, zijn de kosten hiervan voor koper.
7. Indien gebruik wordt gemaakt van aflevering van planten op CC-karren, dienen op het moment van afleveren de CC-karren te worden omgeruild.
Indien de CC-karren bij aflevering niet omgeruild kunnen worden, heeft de verkoper het recht om de voor dat moment geldende daghuur bij koper in rekening te brengen.

HOOFDSTUK VI: AFLEVERING

Artikel 9

1. **Aflevering per partij**
Bij aflevering moet de partij begeleid worden door een leveringsdocument waarop vermeld staan de namen en adressen van de koper en de verkoper, alsmede hun aansluitnummers bij Naktuinbouw, de plantnaam en de aantallen van de te leveren artikelen.
2. **Aflevering per verpakkingseenheid**
Bij afleveringen moet elke verpakkingseenheid of partijeenheid voorzien zijn van een herkenningsteken, waarop de plantgegevens vermeld staan.
3. **Aflevering in bossen**
Bij aflevering in bossen moeten alle bossen van dezelfde soort steeds een gelijk aantal planten bevatten volgens de publicatie in het Kwaliteitsnormenboek. Indien de leverancier bij de samenstelling van één van de bossen niet kan voldoen aan de genormeerde hoeveelheden, dient hij deze bos van een extra label te voorzien en hierop het afwijkende aantal te vermelden.
4. **Fust**
Tenzij anders tussen verkoper en koper overeengekomen, mag alleen gebruik gemaakt worden van fust dat is goedgekeurd door de Stichting Hulpmaterialen.
5. **Etiketten**

Indien de Kwaliteitsnormencommissie heeft vastgesteld, dat bepaalde planten alleen afgeleverd mogen worden, als deze voorzien zijn van door de Stichting Hulpmaterialen goedgekeurde etiketten of aanduidingen van gelijkwaardige aard, dient de verkoper deze voorschriften te volgen.

Indien geen gebruik gemaakt wordt van de door de Stichting Hulpmaterialen goedgekeurde etiketten kunnen in overleg andere etiketten gebruikt worden. Deze etiketten mogen geen gegevens over de leverancier bevatten. Planten dienen op een vakkundige wijze geëtiketteerd te worden. Het opbinden van planten met het elastiek van het etiket is niet toegestaan.

6. Transport

Indien de verkoper voor het vervoer van planten zorgdraagt of zorg laat dragen, worden ter voorkoming van kwaliteitsverlies door hem de volgende maatregelen genomen:

1. het product is te allen tijde beschermd om uitdroging, uitspoeling en bevriezing te voorkomen;
2. het product is voorzien van een adequate verpakking om beschadiging te voorkomen;
3. handelingen tijdens in- en uitladen moeten met zorg worden uitgevoerd;
4. de producten worden nooit samen met groenten en fruit vervoerd in verband met het risico van ethyleenschade;

Indien het transport is uitbesteed, dient de verkoper de vervoerder op de hoogte te brengen van bovenstaande maatregelen.

Artikel 10

1. Berichten van afroep

Berichten van afroep worden bij voorkeur schriftelijk, per fax of per e-mail gedaan. Indien een afroep telefonisch is gedaan, is de koper, indien de verkoper dat wenst, verplicht de afroep overeenkomstig het hiervoor bepaalde op zo kort mogelijke termijn schriftelijk (per fax/per email) te bevestigen.

2. Termijnen van afroep en aflevering

Berichten van afroep dienen door de koper zo vroeg mogelijk te worden verzonden, opdat de verkoper tijdig de nodige maatregelen zal kunnen treffen. De koper geeft aan op welke datum de afgeroepen planten afgeleverd dienen te worden. Indien de koper geen exacte datum van afleveren aangeeft, is de verkoper verplicht om de afgeroepen planten binnen 2 werkdagen na de dag, waarop hem het afroepbericht van de koper heeft bereikt, af te leveren of ter beschikking te stellen indien het vervoer met derden plaatsvindt. In overleg kunnen andere afspraken gemaakt worden. Indien het bericht van afroep de verkoper na 17.00 uur bereikt, wordt de afleveringstermijn met één dag verlengd. Afroepberichten die op een zaterdag, zondag of een algemeen erkende feestdag door de verkoper zijn ontvangen, worden voor de berekening van de afleveringstermijn geacht te zijn ontvangen op de eerste, daaropvolgende werkdag. In overleg kunnen andere afspraken worden gemaakt.

3. Najaars- en voorjaarslevering

Indien op afroep wordt gekocht, wordt bij voorkeur aangegeven of het voor voorjaars- of najaarslevering is. De voor najaarslevering gekochte planten moeten vóór 15 december worden afgenomen. Tenzij anders overeengekomen moeten de voor voorjaarslevering gekochte planten als volgt worden afgenomen:

- wortelgoed vóór 15 april;

- pot- en containerplanten vóór 15 mei; producten die tussen 15 mei en 1 juni visueel aantrekkelijk kunnen zijn, vóór 1 juni;
- overige planten vóór 1 mei.

4. Niet-tijdige afroep

Indien vóór de in lid 3 van dit artikel genoemde data de planten niet zijn afgeroepen, stelt de verkoper uiterlijk 5 werkdagen na genoemde data de koper schriftelijk in gebreke.

Indien de koper de planten niet binnen 5 werkdagen na de ingebrekestelling afroept en afneemt, heeft de verkoper het recht de planten onverwijld te leveren.

5. Wijze van verzending en afleveringstijdstip

De wijze van verzending wordt door de verkoper bepaald, tenzij de koper bij afroep bekend maakt hoe hij wenst dat de verzending wordt geregeld. Degene die voor verzending zorgdraagt, dient die maatregelen te nemen die vermindering van de kwaliteit moeten voorkomen, zoals uitdroging, bevriezing, takbreuk, stamschade etc. Er mag uitsluitend in de loods worden geladen en afgeleverd worden tussen 07.30 en 17.00 uur, op de reguliere werkdagen van het bedrijf, tenzij tussen koper en verkoper anders is overeengekomen. Planten die buiten deze tijden worden afgeleverd staan voor risico voor die partij die opdracht heeft gegeven voor transport.

6. Verhinderung tot aflevering

Indien planten niet verzonden of afgeleverd kunnen worden door onwerkbaar weer (bijvoorbeeld vorst of zware regen), geeft de verkoper daarvan per ommekeer schriftelijk bericht aan de koper. De verkoper houdt na deze mededeling de planten ter beschikking van de koper. Indien planten te laat verzonden of afgeleverd worden door omstandigheden, waarvoor de verkoper wél aansprakelijk kan worden gesteld, is de koper gerechtigd de overeenkomst te annuleren en zijn geleden schade op de verkoper te verhalen.

7. Geschatte partijen

- a. Bij geschatte partijen mag het aantal afgeleverde planten niet meer dan 10% boven of 10% onder het geschatte aantal liggen.
- b. Indien het aantal afgeleverde planten meer dan 10% boven het geschatte aantal ligt, kan de koper de te veel afgeleverde planten teruggeven of ter beschikking stellen.
- c. Indien het aantal afgeleverde planten meer dan 10% onder het geschatte aantal ligt, kan de koper een schadevergoeding eisen voor het ontbrekende aantal, tenzij er van overmacht sprake is en dit tijdig vóór of tijdens het rooien aan de koper schriftelijk is medegedeeld.

De schadevergoeding wordt berekend op basis van het netto plantenbedrag over het verschil tussen het geschatte aantal minus 10%, en het werkelijk geleverde aantal planten.

HOOFDSTUK VII: KWALITEITSEISEN EN -NORMEN

Artikel 11

1. De afgeleverde planten moeten praktisch vrij zijn van ziekten, en plagen, schadelijke insecten en onkruiden, conform het keuringsreglement van Naktuinbouw
2. Voor de kwaliteit gelden de normen die zijn vermeld in het Kwaliteitsnormenboek.
3. Alle planten moeten worden ontdaan van dode takken en opslag van onderstammen, bladhoudende planten bovendien van slechte bladeren. Gewassen en onderstammen van stek en geoculeerde gewassen moeten worden geklikt. Indien laanbomen en spillen uit

vollegrond geleverd worden, worden deze zonder stok geleverd, tenzij anders overeengekomen.

4. Indien op verschillende maten, aantallen knoppen, aantallen takken enz. moet worden afgeleverd, moeten deze gelijkmatig over de te leveren producten zijn verdeeld.

5. Maten en meetmethoden

Diktematen van stambomen (omtrek stam) worden gemeten op één meter boven de wortelhals. Er wordt gemeten met een lintcentimeter. Diktematen van pootrozen worden gemeten op één meter vanaf het grondoppervlak. Voor onderstammen wordt gemeten op de scheiding van het boven- en ondergrondse deel (kleurverandering); voor rozenzaailingen op het midden van de wortelhals. Voor pot- en containerplanten wordt gemeten vanaf de rand van de pot of container. Diktematen (doorsnede) van pootrozen, rozenzaailingen en onderstammen worden gemeten in millimeters met een metalen schuifmaat.

6. Kluitplanten

Planten die gewoonlijk ingegaasd worden en die in het Kwaliteitsnormenboek van de Kwaliteitsnormencommissie gemerkt zijn met "kl." moeten in gaas worden geleverd.

Deze planten dienen op de door deze Commissie voorgeschreven wijze ingegaasd te zijn. De verkoper moet, indien de koper dit verlangt, de planten, die met aardkluit worden geleverd, ingazen. Deze verplichting geldt niet voor Rhododendron, inclusief Azalea, Erica en Calluna. De planten moeten met een stevige kluit worden afgeleverd en, indien de kluit ingegaasd wordt, dient dit zonder slag of knoop om de stam te worden gedaan.

De planten met kluit dienen per stuk te worden ingegaasd in de grond waarin deze zijn gegroeid. De kluit dient in redelijke verhouding te staan tot de plant en het gebruikte gaasmateriaal (jute, acryl) moet de kluit volledig bedekken. Het voorgazen is toegestaan, mits de kluit en de gaaslap bij de aflevering in goede conditie zijn. In acryl-gaas geegaasd kluitgoed, dat in het najaar is opgekuild, dient in het voorjaar voor rekening en risico van de verkoper gestiekt te worden afgeleverd. Coniferen, die met kluit worden afgeleverd, moeten tijdig worden rondgestoken. Dit geldt ook voor bladhoudende planten, als dit noodzakelijk mocht zijn. Kluitplanten moeten praktisch vrij zijn van onkruid.

Containerplanten en vaste planten moeten vrij zijn van levermos en onkruid. Op verzoek van de koper is de verkoper verplicht kluiten te stieken tegen een door de Stichting Hulpmaterialen vastgestelde vergoeding, die apart op de rekening vermeld wordt.

7. Ontbladeren

Indien bladverliezende planten met blote wortel vóór 25 oktober afgeleverd moeten worden, moet de verkoper met de koper overleg plegen over het ontbladeren van de planten.

Indien de volgende bladverliezende planten met blote wortel, inclusief plantgoed, na 25 oktober worden afgeleverd, moeten deze ontbladerd worden:

Acer, spillen en laanbomen

Aesculus

Corylus m.u.v. 'Contorta' Fraxinus

Laburnum watereri 'Vossii' Malus in geënte cultivars Platanus

Populus

Prunus in geënte cultivars

Tilia

Wisteria

Het plantgoed van bos- en haagplantsoen, niet op afstand gekweekt, heeft niet ontbladerd te worden. Indien aan het bovenstaande niet is voldaan, heeft de koper het recht de vereiste werkzaamheden op kosten van de verkoper te verrichten of te retourneren.

8. Aanvulgrond

De voor de teelt van boomkwekerijproducten gebruikte aanvulgronden en bodemverbeterende materialen dienen door de Stichting Regeling Aanvulgronden (Stichting R.A.G.), RHP of een organisatie met gelijkwaardige erkenning te zijn goedgekeurd en gecertificeerd. Goedgekeurde aanvulgronden en bodemverbeterende materialen, die onder het R.A.G. keurmerk vallen, kunnen alleen geleverd worden door bedrijven, die zijn aangesloten bij de Stichting R.A.G. of een gelijkwaardige organisatie.

9. Substraten voor pot- en containerteelt

De voor de teelt van boomkwekerijproducten gebruikte substraten voor pot- en containerteelt dienen RHP of daaraan gelijkwaardig, gecertificeerd te zijn.

HOOFDSTUK VIII: RISICO

Artikel 12

1. De verkochte planten, al dan niet winterhard, staan voor risico van de verkoper tot aan het moment van aflevering aan de koper, zulks met inachtneming van het in lid 2 bepaalde.
2. Het risico voor het verkochte gaat over op de koper:
  - vanaf het moment van aflevering op het bedrijf van de koper, indien is overeengekomen, dat de verkoper het vervoer regelt;
  - vanaf het moment van aflevering aan de koper op het transportmiddel, indien is overeengekomen dat de koper voor het vervoer van het gekochte zal zorgen;
  - Indien de verkoper op verzoek van de koper planten op een overslagterrein aflevert, staan de planten op dit terrein voor risico van de koper.

HOOFDSTUK IX: BETALING

Artikel 13

1. Verkoper en koper stellen in onderling overleg de betalingstermijn vast, bij gebreke waarvan de betalingstermijn 30 dagen is.
2. De verkoper is bij het niet of gedeeltelijk betalen van de koopsom gerechtigd alle, in redelijkheid gemaakte kosten van de koper te vorderen, die moeten worden gemaakt om de koper tot nakoming van zijn financiële verplichtingen jegens de verkoper te brengen. Hiertoe worden gerekend zowel de gerechtelijke als buitengerechtelijke kosten, die aan de invordering van de vordering van de verkoper zijn verbonden.
3. Zolang de koper zijn verplichtingen jegens de verkoper niet of niet geheel is nagekomen, blijft verkoper eigenaar van de geleverde planten, wanneer deze planten zich in Nederland bevinden. Zolang de geleverde planten eigendom blijven van de verkoper wordt de koper geacht deze planten uitsluitend voor de verkoper te houden en mag hij deze niet vervreemden, verpanden, in eigendom tot zekerheid overdragen, noch enig ander recht hierop vestigen. Koper is voorts verplicht de verkoper onverwijld te informeren, indien op de nog niet betaalde planten door derdenbeslag wordt gelegd of andere maatregelen ten aanzien van die planten worden genomen.

4. Indien de koper op enige vervalddag niet aan zijn verplichtingen terzake van geleverde planten heeft voldaan, heeft de verkoper het recht te verlangen dat behoorlijke zekerheid voor de voldoening van die verplichtingen zal worden gesteld.
Bovendien heeft de verkoper in dat geval bij het afsluiten van een nieuwe koopovereenkomst het recht terzake van de daaruit voortvloeiende verplichtingen direct te verlangen dat behoorlijke zekerheid zal worden gesteld.
Indien de verlangde zekerheid niet binnen 14 dagen is gesteld, heeft de verkoper het recht lopende overeenkomsten te annuleren of verdere afleveringen op te schorten, alles onverminderd zijn recht om de daardoor door hem geleden of te lijden schade op de koper te verhalen.
In afwijking van het hiervoor bij 'a' overeengekomen ten aanzien van de vervalddagen van financiële verplichtingen van de koper bepaalde, zullen de verschuldigde bedragen zonder dat enige formaliteit noodzakelijk is, dadelijk opeisbaar zijn ingeval de koper in staat van faillissement wordt verklaard, surséance van betaling aanvraagt, overlijdt, zijn onderneming beëindigt of overdraagt, dan wel, indien de koper een rechtspersoon is, zodra deze rechtspersoon wordt ontbonden

HOOFDSTUK X: AANSPRAKELIJKHEID

Artikel 14

1. De verkoper aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de hergroei of bloei van de geleverde planten.
2. De verkoper staat in voor de soortechtheid van de door hem geleverde planten, onderstammen of gebruikte onderstammen. Indien niet geheel of gedeeltelijk aan de eis van soortechtheid is voldaan kan de koper, mits voldoende beargumenteerd, aanspraak maken op:
  - hetzij herlevering binnen een groeiseizoen;
  - hetzij creditering van de (eventueel inmiddels betaalde) koopsom met daarenboven een schadevergoeding van 50% van de koopsom, vermeerderd met de gemaakte vrachtkostenBij conflicten over soortechtheid dient een ter zake kundig oordeel gevraagd te worden aan een deskundige op het gebied van sortiment.
3. Indien er bij de levering van niet-soortechte planten, onderstammen, gebruikte onderstammen en/of onderstammen die onverenigbaarheid veroorzaken sprake is van grove nalatigheid van de verkoper en de schade die de koper geleden heeft, aantoonbaar groter is dan het in lid 2 bedoelde bedrag, kan de koper een hogere schadevergoeding eisen, inclusief de transportkosten.
4. Indien gewenst, moeten de niet-soortechte planten aan de verkoper ter beschikking worden gesteld op kosten van de verkoper, (inclusief transportkosten).

Artikel 15

1. Indien na het sluiten van de koopovereenkomst, maar vóór afleveren blijkt, dat de gekochte partij geheel of gedeeltelijk niet voldoet aan de kwaliteit en/of maten (zoals deze zijn vastgesteld en gepubliceerd door de Kwaliteitsnormencommissie of zoals deze overeengekomen zijn door koper en verkoper) of in andere opzichten gebreken hebben, is de verkoper verplicht hiervan terstond na constatering schriftelijk mededeling te doen aan de koper.

2. Indien minder dan een kwart van de gekochte partij niet aan de overeengekomen kwaliteitseisen voldoet en dit niet valt toe te rekenen aan de verkoper en hiervan tijdig melding is gemaakt conform lid 1, zal de koper de overeenkomst voor dat gedeelte zonder ingebrekestelling en zonder tussenkomst van de rechter kunnen ontbinden.
3. Indien een kwart of méér van de gekochte partij niet aan de overeengekomen kwaliteitseisen voldoet en dit niet valt toe te rekenen aan de verkoper en hiervan tijdig melding is gemaakt conform lid 1, zal de koper de overeenkomst voor wat betreft de gehele partij zonder ingebrekestelling en zonder tussenkomst van de rechter kunnen ontbinden of, na voorafgaande schriftelijke kennisgeving aan de verkoper, de kosten van sorteren aan de verkoper in rekening brengen. Desgewenst kan de koper van de verkoper verlangen, dat deze het sorteerwerk verricht.
4. De koper is gehouden binnen 6 werkdagen na ontvangst van het in lid 1 bedoelde bericht, de verkoper schriftelijk mede te delen of hij de overeenkomst al of niet geheel of gedeeltelijk wil handhaven. De betreffende partij dient op de kwekerij gehouden te worden, totdat de verkoper de bovenbedoelde schriftelijke mededeling heeft ontvangen.
5. Indien de gehele gekochte partij of een gedeelte daarvan niet aan de overeengekomen kwaliteitseisen voldoet en er sprake is van grove nalatigheid van de verkoper, heeft de koper het recht om te zijner keuze alsnog de nakoming van de overeenkomst of de ontbinding daarvan met schadeloosstelling schriftelijk te vorderen.
Indien de gehele gekochte partij of een gedeelte daarvan niet aan de overeengekomen kwaliteitseisen voldoet en er géén sprake is van grove nalatigheid van de verkoper, maar de verkoper hiervan geen tijdige melding heeft gemaakt conform lid 1, heeft de koper het recht om te zijner keuze alsnog de nakoming van de overeenkomst, een andere gelijkwaardige partij, of de ontbinding van de overeenkomst met schadeloosstelling schriftelijk te vorderen.

Artikel 16

1. Planten die zijn afgekeurd door een keuringsdienst wegens aanwezigheid van ziekten of schadelijke insecten of beschadiging ten gevolge hiervan worden ter beschikking van de verkoper gesteld. De verkoper dient hiervan schriftelijk in kennis te worden gesteld.
2. De kosten van de retourvracht zijn voor rekening van de verkoper.

HOOFDSTUK XI: RECLAME

Artikel 17 Reclames wegens verborgen gebreken

1. Reclames wegens verborgen gebreken moeten met argumenten kenbaar worden gemaakt terstond nadat het gebrek redelijkerwijs kan worden waargenomen.
2. Het recht van reclame vervalt indien door de koper of de latere verkrijger over de geleverde producten is beschikt nadat het gebrek redelijkerwijs waarneembaar is geworden.
3. Reclame na afloop van de eerste groei- of bloeiperiode, volgend op de levering, is in geval van niet- soortechtheid of onzuiverheid slechts mogelijk indien de koper aantoonbaar, dat noch bij levering, noch tijdens de eerste groeiperiode de niet soortechtheid of onzuiverheid redelijkerwijze voor constatering vatbaar is geweest.
4. De schadevergoeding wegens een verborgen gebrek bedraagt ten hoogste de koopsom van de geleverde partij en extra gemaakte kosten, tenzij het gebrek is ontstaan door

nalatigheid van de verkoper of één van zijn rechtsvoorgangers, in welk geval een hogere schadevergoeding kan worden toegekend.

Artikel 18

Reclames wegens gebreken die niet als verborgen gebreken worden aangemerkt.

1. Klachten over planten die niet voldoen aan de overeengekomen voorwaarden of welke zichtbare gebreken hebben, moeten schriftelijk worden ingediend binnen 6 werkdagen na de aflevering. De datum van het poststempel, de fax of e-mail is hierbij bepalend.
2. Klachten over planten voor winterwerk in de periode 15 november tot en met 20 december zijn afgeroepen, mogen in afwijking van het in lid 1 betreffende de termijn bepaalde, schriftelijk worden ingediend binnen 15 werkdagen na de aflevering. Deze bepaling geldt uitsluitend voor de regio Greenport Boskoop.
3. Bij elke reclame is de koper verplicht de klachten duidelijk te omschrijven.
4. De planten waarover gereclameerd is, zoals in lid 1 van dit artikel is omschreven, dienen gedurende 5 werkdagen na verzending van de schriftelijke klacht door de koper op diens bedrijf ter beschikking van de verkoper te blijven.
Indien koper en verkoper overeenstemming hebben bereikt over de afhandeling van een reclame, moet die oplossing binnen 2 werkdagen schriftelijk zijn vastgelegd.
Wanneer een oplossing over de te reclameren planten niet binnen 5 dagen wordt gevonden, heeft de koper het recht deze planten te vernietigen, tenzij de verkoper hem tijdig schriftelijk verzoekt de partij gedurende maximaal nog eens 5 dagen te zijner beschikking te houden.
De partij die door het Boskoops of het Nederlands Scheidsgerecht in het ongelijk gesteld wordt, dient de kosten van eventuele vernietiging en de kosten die gemaakt worden om de planten gedurende de tweede periode van 5 dagen ter beschikking te houden, te dragen.
5. Wanneer het klachten over het ondergrondse deel van de planten betreft, mogen ook uitgeklopte of uitgewassen planten ter beschikking worden gesteld. Hierbij dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van monsters.
6. Elk recht van reclame vervalt, indien de koper de door hem afgekeurde planten gedurende de periode, dat zij bij hem aanwezig zijn, niet met de nodige zorg heeft behandeld.

HOOFDSTUK XII: ANNULERING

Artikel 19

1. Indien op de koopovereenkomst kenbaar is gemaakt dat het op afroep gekochte bestemd is voor export naar een met name genoemd land, en de export naar dat land geen doorgang kan vinden door overheidsmaatregelen van algemene aard, fytosanitaire maatregelen, oorlogsomstandigheden, maatregelen daaruit voortvloeiend, of stakingen van algemene aard, waardoor vervoer naar dat land ten enenmale onmogelijk is, heeft de koper het recht de koop te annuleren, met inachtneming van de volgende termijn. De koper is verplicht uiterlijk 1 week na officiële publicatie van bovenstaande omstandigheden de verkopende partij hiervan schriftelijk op de hoogte te brengen.
2. Verkoper dient op verzoek van de koper fytosanitaire keuringen te laten verrichten voor het met name genoemde land. Indien de verkoper daartoe niet bereid is, dan wel de betreffende gewassen niet voldoen aan de door het land gestelde eisen, heeft koper het recht om de koopovereenkomst te annuleren. Bij nalatigheid en indien de uitslag hiervan negatief is, dan heeft koper het recht om de koop te annuleren.

HOOFDSTUK XIII: GESCHILLEN

Artikel 20

1. Alle geschillen, ook die welke slechts door één van beide partijen als geschil worden beschouwd met betrekking tot een overeenkomst, waarop deze handelsvoorwaarden van toepassing zijn, de daaruit voortvloeiende overeenkomsten of deze handelsvoorwaarden zelf, worden beslecht bij wijze van arbitrage door het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij.
2. In afwijking van lid 1 geldt het volgende:
  - a. Wanneer geschillen ontstaan tussen partijen, waarvan beiden in de regio Greenport Boskoop gevestigd is, moeten deze geschillen in eerste instantie worden beslecht door het Boskoops Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij.
  - b. Wanneer geschillen ontstaan tussen partijen die allen gevestigd zijn in dezelfde regio en waarvoor de Raad voor de Boomkwekerij Regionale Bemiddelaars heeft benoemd, moeten deze geschillen eerst worden voorgelegd aan twee door de Raad benoemde bemiddelaars. Deze bemiddelen aan de hand van op eigen onderzoek gebaseerde bevindingen ten aanzien van het voorwerp van het geschil met het oogmerk om een oplossing in der minne tussen partijen te bereiken. Indien in zo'n geschil zonder dat een bemiddelingspoging van de Regionale Bemiddelaars heeft plaatsgevonden, arbitrage wordt aangevraagd bij het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij, zal het Scheidsgerecht de partijen naar de Regionale Bemiddelaars voor die regio doorverwijzen.
3. Van de uitspraken gedaan door het Boskoops Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij kunnen partijen binnen één maand na de dag van verzending van deze uitspraak schriftelijk beroep aantekenen bij het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij. Het Boskoops Scheidsgerecht zal partijen over deze beroepsmogelijkheid en over de beroepstermijn informeren in de brief, waarmee de uitspraak aan partijen wordt verzonden.
4. Indien de in lid 2b genoemde bemiddelaars niet binnen een redelijke termijn tot de beoogde oplossing in der minne heeft kunnen komen, zullen zij partijen daarvan schriftelijk in kennis stellen. Daarbij zullen zij partijen ook informeren dat beiden of één van hen arbitrage kunnen c.q. kan aanvragen bij het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij, overeenkomstig het bepaalde in lid 1 van dit artikel. Na het verstrijken van deze termijn van een maand na de kennisgeving van de bemiddelaars vervalt het recht om arbitrage aan te vragen.

HOOFDSTUK XIV: SLOTBEPALINGEN

Artikel 21

1. Deze Handelsvoorwaarden voor de Boomkwekerij in Nederland kunnen verkort worden aangehaald onder de titel van: HBN 2020
2. Deze gewijzigde handelsvoorwaarden zijn onder nummer gedeponerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage.
3. Bovengenoemde handelsvoorwaarden kunnen van toepassing worden verklaard op overeenkomsten gesloten vanaf 1 juli 2020.

REGLEMENT VAN HET SCHEIDSGERECHT VOOR DE BOOMKWEKERIJ

Artikel 1

Het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij bestaat uit een voorzitter, plaatsvervangende voorzitter, zes leden en zes plaatsvervangende leden. Het scheidsgerecht wordt bijgestaan door een secretaris, respectievelijk een plaatsvervangend secretaris.

Artikel 2

De besturen van Royal Anthos en de LTO Nederland vakgroep Bomen, vaste planten en zomerbloemen benoemen elk drie leden en drie plaatsvervangende leden. De leden en plaatsvervangende leden van het scheidsgerecht worden gekozen voor de tijd van vier jaren en zijn terstond herkiesbaar.

Artikel 3

De besturen van Royal Anthos en de LTO Nederland vakgroep Bomen, vaste planten en zomerbloemen benoemen in onderling overleg de voorzitter, die de hoedanigheid van meester in de rechten dient te bezitten. De secretaris, de plaatsvervangend voorzitter en de plaatsvervangend secretaris worden eveneens door de besturen van bovengenoemde organisaties in onderling overleg benoemd.

Zowel de voorzitter, de secretaris, de plaatsvervangend voorzitter en de plaatsvervangend secretaris worden voor de duur van één jaar benoemd en zijn terstond herbenoembaar. Het secretariaat van het Nederlands Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij is gevestigd aan de Regulusweg 11, 2516 AC Den Haag

Artikel 4

Naast de leden van het scheidsgerecht worden adviseurs aangewezen. Deze adviseurs zijn deskundigen op het gebied van de boomkwekerij aan wie door het scheidsgerecht advies kan worden gevraagd.

De aanstelling van de adviseurs geschiedt door het scheidsgerecht.

Artikel 5

De partij, die een uitspraak van het scheidsgerecht in een geschil vordert, geeft daarvan schriftelijk kennis aan het secretariaat van het scheidsgerecht.

Elke arbitrage-aanvraag dient te bevatten:

- a. naam en adres van beide partijen
- b. nauwkeurige opgave van de feiten waarop de aanvrager zijn vordering baseert
- c. duidelijke omschrijving van hetgeen de aanvrager vordert.

Bij de aanvraag, die door de aanvrager moet zijn ondertekend, dienen te worden gevoegd alle stukken die op het geschil betrekking hebben, zoals koopbriefjes, orderbevestigingen en correspondentie.

Indien het geschil reeds is voorgelegd en behandeld door het Boskoops Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij wordt de beslissing van dit scheidsgerecht overgelegd.

Een zaak is aanhangig op de dag dat de secretaris de schriftelijke kennisgeving, als bedoeld in de eerste alinea, ontvangt.

Artikel 6

Na ontvangst van de arbitrage-aanvraag, respectievelijk het instellen van een tegenvordering stelt de secretaris het bedrag vast, dat de aanvrager, respectievelijk de tegenpartij die een tegenvordering instelt, als voorschot en zo nodig als aanvullend voorschot ter bestrijding van de te verwachten arbitragekosten binnen een door de secretaris te bepalen termijn dient te betalen. Bij gebreke van betaling binnen de vastgestelde termijn kan de arbitrage-aanvraag, respectievelijk de ingestelde tegenvordering worden geacht te zijn ingetrokken.

Artikel 7

De secretaris zendt onmiddellijk na de ontvangst van de in het vorige artikel genoemde stukken een afschrift hiervan aan de tegenpartij en stelt deze in de gelegenheid binnen drie weken een verweerschrift in te dienen.

Artikel 8

Wanneer de voorzitter na overleg met de secretaris van oordeel is, dat voor de afdoening van een geschil geen bijzondere deskundigheid op het gebied van de boomkwekerij is vereist, kan hij als alleensprekend arbiter in tegenwoordigheid van de secretaris het geschil berechten na partijen in de gelegenheid te hebben gesteld de zaak mondeling toe te lichten. Tegen deze uitspraak van de voorzitter kan degene, die geheel of gedeeltelijk in het ongelijk is gesteld, in beroep komen bij gemotiveerd bezwaarschrift bij de Meervoudige Kamer van het Scheidsgerecht binnen twee weken nadat de uitspraak te zijner kennis is gebracht.

Artikel 9

De Meervoudige Kamer van het Scheidsgerecht bestaat uit de voorzitter of de plaatsvervangend voorzitter en twee leden. Deze leden worden van geval tot geval door de voorzitter aangewezen. Indien de voorzitter dit in verband met de aard van het geschil nodig acht kan hij bepalen, dat voor een bepaald geschil de Meervoudige Kamer van het Scheidsgerecht uit de voorzitter en vier leden zal bestaan. Ook deze leden worden van geval tot geval door de voorzitter aangewezen. In geval van ontstentenis van leden wijst de voorzitter zo nodig plaats- vervangende leden aan.

Artikel 10

Indien de voorzitter van oordeel is, dat bijzondere deskundigheid op het gebied van de boomkwekerij is vereist, zal hij na overleg met de secretaris twee adviseurs aanwijzen om een advies over het geschil uit te brengen. Indien de adviseurs geen overeenstemming over het uit te brengen advies kunnen bereiken, zullen zij een derde adviseur kunnen verzoeken om tezamen met hen advies uit te brengen in welk geval het advies wordt opgesteld naar het gevoelen van de meerderheid.

Het advies wordt aan partijen ter kennis gebracht. Indien partijen niet binnen twee weken nadat het advies hen ter kennis is gebracht bij aangetekend schrijven aan de secretaris hebben meegedeeld bezwaren tegen dit advies te hebben, zal de voorzitter met inachtneming van het advies uitspraak doen.

Artikel 11

Indien tegen het in het vorige artikel bedoelde advies bezwaren worden ingebracht door één of meer der partijen, of indien reeds op andere wijze blijkt dat één der partijen of beide partijen niet akkoord gaan met het advies, zal de voorzitter de verdere behandeling van het geschil verwijzen naar de Meervoudige Kamer van het Scheidsgerecht, welke partijen in de gelegenheid stelt hun standpunt mondeling toe te lichten.

Artikel 12

Door de secretaris wordt tijdig aan beide partijen schriftelijk kennisgegeven van de plaats waar en de tijd waarop de zitting zal worden gehouden voor de behandeling van het geschil.

Artikel 13

Partijen kunnen persoonlijk of bij schriftelijk gevolmachtigde ter zitting verschijnen alwaar zij hun eis, resp. verweer, mondeling toelichten. De eis kan gedurende de zitting worden gewijzigd, tenzij de verwerende partij hierdoor ernstig in zijn verweer wordt geschaad. Het scheidsgerecht kan bepalen dat partijen, alvorens een zitting wordt gehouden, in de gelegenheid worden gesteld een schriftelijke repliek en dupliek in te dienen. Partijen kunnen zich door een raadsman doen bijstaan. Partijen zijn verplicht om aan het scheidsgerecht alle gewenste gegevens en inlichtingen te verstrekken en wanneer het scheidsgerecht dit verlangt, persoonlijk te verschijnen.

Artikel 14

Blijft de eiser, ofschoon daartoe behoorlijk in de gelegenheid gesteld, in gebreke zijn eis in te dienen of naar behoren toe te lichten, zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren, dan kan het scheidsgerecht bij vonnis een einde maken aan het geding.

Blijft de verweerder, ofschoon daartoe behoorlijk in de gelegenheid gesteld, in gebreke verweer te voeren zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren, dan kan het scheidsgerecht aanstonds vonnis wijzen.

Bij het vonnis, bedoeld in de vorige alinea, wordt de eis toegewezen, tenzij deze aan het scheidsgerecht onrechtmatig of ongegrond voorkomt. Het scheidsgerecht kan, alvorens vonnis te wijzen, van de eiser het bewijs van een of meer van zijn stellingen verlangen.

Artikel 15

Een arbiter of de aan het scheidsgerecht toegevoegde secretaris kan worden gewraakt, indien gerechtvaardigde twijfel bestaat aan zijn onpartijdigheid of onafhankelijkheid. De wrakende partij brengt de wraking, onder opgave van redenen, schriftelijk ter kennis van de betrokken arbiter of secretaris, het scheidsgerecht en haar wederpartij. Het geding kan door het scheidsgerecht worden geschorst vanaf de dag van ontvangst van de kennisgeving der wraking. Trekt een gewraakte arbiter of secretaris zich niet binnen twee weken na de dag van de ontvangst van de kennisgeving terug, dan wordt over de gegrondheid van de wraking op verzoek van de meest gereede partij door de president van de rechtbank beslist. Wordt dit verzoek niet binnen vier weken na de dag van ontvangst van de kennisgeving gedaan, dan vervalt het recht tot wraking en wordt het geding, indien het geschorst was, hervat in de stand waarin het zich bevindt.

Trekt de gewraakte arbiter zich terug of wordt diens wraking door de president van de rechtbank gegrond bevonden, dan wordt hij vervangen door een andere arbiter, conform het gestelde in artikel 2 of 3.

Trekt de gewraakte secretaris zich terug of wordt diens wraking door de president van de rechtbank gegrond bevonden, dan wordt hij vervangen door een andere secretaris, conform het gestelde in artikel 3.

Indien de betrokken arbiter of secretaris, onderscheidenlijk een der partijen of beide partijen buiten Nederland wonen of feitelijk verblijf houden, zijn de in lid 3 vermelde termijnen zes onderscheidenlijk acht weken.

Indien ten gevolge van wraking noch de voorzitter, noch de plaatsvervangende voorzitter kan fungeren, zullen de besturen van Royal Anthos en de LTO Nederland vakgroep Bomen, vaste planten en zomerbloemen in onderling overleg een andere voorzitter aanwijzen.

Indien ten gevolge van wraking noch de secretaris noch de plaatsvervangende secretaris kan fungeren zullen de besturen van Royal Anthos en de LTO Nederland vakgroep Bomen, vaste planten en zomerbloemen in onderling overleg een andere secretaris aanwijzen.

Artikel 16

De bepaling van het tijdstip, waarop het vonnis zal worden gewezen, is aan het scheidsgerecht voorbehouden. Het scheidsgerecht beslist als goede mannen naar billijkheid. Indien het geschil reeds is voorgelegd en behandeld door het Boskoops Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij zal aan de beslissing van dit scheidsgerecht zodanig bewijs kunnen worden ontleend als het Nederlands

Scheidsgerecht voor de Boomkwekerij mede op grond van wat het Nederlands Scheidsgerecht bij de behandeling van het geschil is gebleken, juist zal voorkomen.

Artikel 17

Het scheidsgerecht heeft de bevoegdheid ambtshalve of op verzoek van één der partijen deskundigen te raadplegen of getuigen te horen. Het verhoor van deze deskundigen of getuigen kan door het scheidsgerecht aan één of meer leden worden opgedragen, welke de getuige of deskundige hoort in tegenwoordigheid van de secretaris.

Aan opgeroepen getuigen en deskundigen kan een vergoeding voor tijdsverzuim worden toegekend en kunnen reis- en verblijfkosten worden vergoed.

De voorzitter kan bovendien in overleg met de secretaris al of niet op verzoek van één der partijen, één of meerdere leden van het scheidsgerecht uitnodigen zich ten spoedigste ter plaatse waar zulks nodig geacht wordt, op de hoogte te stellen van de aard van het geschil, indien zich de mogelijkheid voordoet dat over de juistheid van de reclame niet meer of niet meer voldoende zou kunnen worden geoordeeld op een later tijdstip. Het betrokken lid of de betrokken leden brengt (brengen) van zijn (hun) bevindingen een gemotiveerd rapport uit.

Artikel 18

De verwerende partij is gerechtigd om bij verweerschrift, uiterlijk in te dienen op de eerste zitting van het scheidsgerecht, harerzijds een vordering tegen de eisende partij in te stellen. Het scheidsgerecht beslist of deze vordering in reconventie tegelijkertijd wordt behandeld met de behandeling van de vordering in conventie.

Artikel 19

De kosten van de behandeling van een geschil worden in het algemeen gebracht ten laste van de partij die in het ongelijk wordt gesteld. Indien partijen over en weer ieder voor een deel in het ongelijk worden gesteld, kan het scheidsgerecht de kosten over haar verdelen.

Artikel 20

Het scheidsgerecht begroot in zijn vonnis het bedrag der arbitragekosten tot en met het deponeren van het vonnis ter griffie. Onder de kosten kunnen, indien het scheidsgerecht daarvoor termen aanwezig acht, worden berekend de door de in het gelijkgestelde partij noodzakelijk gemaakte reis- en andere kosten, kosten van rechtsbijstand, alsmede de kosten voor getuigen en hun oproeping, alles volgens de begroting van het scheidsgerecht.

Indien of voorzover de kosten van het scheidsgerecht ten laste van de andere partij dan de partij, die het voorschot arbitragekosten heeft voldaan worden gebracht, zal deze in het vonnis veroordeeld worden om die te betalen aan de partij, die het voorschot heeft voldaan.

De partij, die volgens het in alinea 1 bepaalde aan de wederpartij kosten heeft te vergoeden, zal in het vonnis veroordeeld worden om die aan de wederpartij te betalen.